

SZILÁGY SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN OSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felolós szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR

Hivatalos hirdetések díja fél hasábig 8 korona.

Nyilttér soronként 50 fillér.

Magánhirdetések megegyezés szerint.

A lengyel királyság proklamálása.

A világháború legnagyobb politikai eseménye megtörtént: európai status quo — mint a német birodalmi kancellár hónapok előtt mondta — nincs többé. Vilmos császár és Ferenc József király megegyezett abban, hogy az Oroszországtól elragadott lengyel területekből önálló, alkotmányos, örökös jogu monarchiát alkotnak. Az új királyság határainak pontos megállapítása természetesen egyelőre függőben marad, mert hiszen kelet felé még a központi hatalmak hadifrontja áll az orosz fronttal szemben; az új lengyel királyság politikai határa csak észak, nyugat és dél felé, a német birodalommal és Ausztriával szemben mondható már ma is stabilnak. A központi hatalmakkal szoros szövetségbe lépő lengyel királyság nemzeti hadsereget kap, amelynek szervezetét, kiképzését és vezetését közös megállapodással szintén későbbben fogják szabályozni. Ez a lényege annak a két proklamációnak, amelyet Vilmos császár nevében a varsói katonai fő kormányzó, Ferenc József nevében pedig a lublini katonai fő kormányzó 1916. november 5-ikén, vasárnap tettek közzé. Beseler tábornok, mint varsói fő kormányzó, Kuk tábornok, mint lublini fő kormányzó írta alá a proklamációt.

Adjunk egy kis áttekintő képet a régi Lengyelországról.

Közel millió négyzetkilométernyi területen laknak lengyelek, több mint harminc millióan. Csaknem ezer esztendeig állott fönn a lengyelek birodalma: honalapításuk arra az időre esik, mint a magyaroké. A Piasztok az első történelmi uralkodói — akár az Árpádok a mieink. A lengyel Miciszláv Szent Istvánnak volt a kortársa s a két nemzet, e két fejedelem alatt, egyidőben vette föl a keresztiséget.

840. körül — az első Piaszt uralmával — vesszi kezdetét a lengyel nemzet szorosán vett történelme. A lengyel állam történelme pedig 1795-ben végződik.

1795-ben osztották fel véglegesen Lengyelországot. Az utolsó negyedszázad azonban már csak agónia volt: testének egy részét 1772-ben tépték le, 1793-ban — másodszor — újra föl-
osztották s 1795-ben következett aztán be a teljes megsemmisülés. Lengyelország mint birodalom, megszűnt s a lengyelek, mint Oroszország, Poroszország, illetve Ausztria alattvalói, éltek.

Lengyelország történelmét a hivatalos történetírás öt korszakra osztja.

Az elsőbe az ország alapításának és első virágzásának idejét foglalja: ez a korszak a tizennegyedik század elejéig tartott. Ez az időpont a mi történelmünkben is korszakot zár le: az Árpád-ház kihalása körülbelül akkor következett be, mint a Piasztoké. A Balti-tenger mellékén megjelent a német lovagrend, melynek hódításai Lengyelországot elzárták a ten-

gertől. Az ellentétek egyre élesebbé lettek s végül véres háborúra vezettek.

A második korszak 1572-ig, a Jagelló-ház kihalásáig tartott. Ez volt Lengyelország fénykora. II. Zsigmond, az utolsó Jagelló alatt érte az ország legnagyobb kiterjedését: az állam területe ekkor valóban megközelítette a millió négyzetkilométert, lakossága pedig a negyven milliót. Ezekre a századokra esik Lengyelország és Magyarország között a legtöbb érintkezés. A mi történelmünkre természetesen az unio ideje volt a legfontosabb: ez volt az az idő, mikor „három tenger vizében hunyt el észak, kelet és dél hunyó csillaga.” Az unio 1370-től 1382-ig tartott. A lengyelek ma is rengeteg, erre vonatkozó emléket őriznek és Jadwiga — Hedvig, a magyar királyleány — történelmünk egyik legfőbb büszkesége. Az unio — szomorú másodvirágzásban — Ulászló királlyal tért még vissza. A lengyelekkel való kötelékeink aztán a török hódítás korában, Zápolyától kezdve, lett intenzívebb ismét. Báthory Istvánnal magyar férfi ül a lengyel trónra.

Báthory Istvánnal — illetőleg a trónralépését megelőző interregnummal — kezdődik a harmadik korszak: a szabadon választott királyok, majd a hanyatlás kora. Szobieszki János volt az utolsó szabadon választott király, aki alatt Lengyelország — nagyságához illett — szerepet játszott Európában. Bécs felmentése a legnagyobb jelentőségű történelmi tények egyike volt: kevéssel utána azonban már svéd invázió következett, majd az orosz befolyás, helyesebben beavatkozás kora. Németországban Nagy Frigyes, Ausztriában és Magyarországon Mária Terézia, Oroszországban pedig Katalin uralkodott, három nagytehetségű fejedelem, — az országaik közé ékelte Lengyelországban pedig anarchiával határosak voltak az állapotok. Poniatovszky ugyyszólván maga hívta Lengyelországot nyakára az oroszokat.

Az ország felosztását — ez Lengyelország negyedik, szomorú korszaka — Nagy Frigyes kezdeményezte. 1772. augusztus 5-én írták alá az első felosztást elrendelő szerződést.

Az első felosztás alkalmával, melyet utólag maga a lengyel országgyűlés is kénytelen volt szentesíteni, Lengyelország 751.000 négyzetkilométernyi területből 214.000 négyzetkilométernyi területet veszített. Ausztria ebből a krakói és a sandomiri vajdaság felét, a lembergi és belzi vajdaságot, Halicót és nyugati Podóliát kapta, összesen 70.000 négyzetkilométernyi területet. A 16 szepesi várost, melyet Zsigmond király még 1412-ben elzálogosított Lengyelországnak, még korábban, 1770-ben foglalta és csatolta vissza Mária Terézia. Poroszország a mai Lengyel-Poroszországot kapta és a Netze-
kerületet, összesen mintegy 35.000 négyzetkilométernyi területet. Oroszország kapta a legnagyobb részt: Livóniát, a polocki és minszki vajdaság felét, a vitebski és mstislavi vajdaságot, összesen 108.000 négyzetkilométernyi területet. — A felosztás, a borzasztó csapás, mintha kijózanította volna a lengyeleket. Kosciuszko alatt hazaifas reform-párt alakult, a kevesek nemes igyekezete azonban már nem tudott segíteni a veszendő országon. Lengyelországot nem a külső ellenség, de saját fiai, polgárháborúja tette tönkre. A régi alkotmány védelmére, valójában azonban az új orosz beavatkozás előidézésére fegyveres foederációt hoztak létre Kosciuszko ellen. Szuvarov orosz tábornok azután kellekép „megvédte” a régi alkotmányt. Kosciuskot ugyan leverte, de egyszersmind Lengyelországot is eljuttatta a második felosztásához.

A második felosztás 1793-ban történt. Oroszország ismét kerek negyedmillió négyzetkilométernyi területet kapott a polocki, minszki, nowgorodeki, brzeszi vajdaság területéből, megkapta továbbá Ukrainát, Podóliát és Wolhynia felét. Poroszország ugyancsak kapott 58.000 négyzetkilométernyi területet: Posent, Kalisot, Sieradzt, Lencsik vajdaságot, Dobrzint, Plockot, Vielumt, Czenstohovát, Thornt, Danzigot. — A lengyel országgyűlést most már orosz katonák kényszerítették, hogy ezt a második felosztást is „szentesítse.”

A harmadik felosztásra mindjárt a következő évben sor került. Kosciuszko fogott ismét fegyvert a lengyel szabadságért: a Maciejovioy csatátéren azonban végleg lehanyatlott Lengyelország ügye. Kosciuszko — a történelem legnemesebb szabadsághőseinek egyike — maga is elesett. Az 1795. október 24-iki szerződéssel Lengyelországot kitörölték a nemzetek sorából. A még megmaradt részen így osztzkodtak: Oroszország 112.000 négyzetkilométert kapott, Poroszország 55.000 és Ausztria 46.000 négyzetkilométert.

Az ötödik korszakban lengyel nemzeti történelem nincs többé. Napoleon alatt ébredtek ismét a lengyel remények. Mikor a császár 1806-ban Varsóba bevonult, a lengyelek a megmentőt látták benne. A varsói nagyhercegség felállítására — a tilít, a bécsi béke után — tetőpontra szökkentette a lengyelek várakozását. Napoleon bukása után csak csalódásaikat tette még fájóbbá: a bécsi kongresszus még maradandóbbá tette a felosztás tényét. Az utolsó forradalmat a párisi júliusi forradalom után vívták: a vége — Osztrolenka volt, a teljes katasztrófa. Az 1863-iki felkelés — a lengyel forradalmi tűz utolsó lobbanása — már csak guerillaharc volt.

... A nemzeti Lengyelország 120 esztendővel ezelőtt végleg megszűnt. Az egykori történelmi fővárosnak, Krakónak királyi vára, a Vavel, üres, lakatlan. A Jagellók királyi kastélyát — széles, árkádós folyosóival, karcsú oszlopokon nyugvó fatetőjével — az utóbbi években kezdték restaurálni. Mellette a dóm azonban megmaradt gyönyörűnek, épnek s a kinoses-kamrában — gyémántok, káprázatos drágakövek között — ott őrzik a lengyel királyok koronáit. Szobieczi vaskoronáját is. E koronák egyike fog most bizonylyan az új király fejére kerülni...

Táviratok.

A miniszterelnökségi sajtóirodának a hadi eseményekre vonatkozó és más közérdekű távirati értesítéseit, november hó 5-ikétől, az érkezés sorrendjében a következőkben közöljük:

Budapest, nov. 5.

(Hivatalos.) Keleti harctér. Mackensen vezértábornagy hadcsoportja: Osztrák-magyar motorok egy csoportja november 3-án a Dinu Duna szigetén és a szemközti levő román parton osztagokat szállított partra. Ezen osztagok elűzték az ellenséget és elvették tőle 2 ágyút és 4 löszerkocsit. A román erősítéseket megfutamították.

Károly főherceg lovassági tábornok had-

sereg harcvonalára: A Szurduk-szoros műttől nyugatra a románok eredménytelenül folytatták támadásaikat. A Vöröstorony-szorosától délkeletre tört nyertünk. Predeáltól délnyugatra német és osztrák-magyar csapatok elkeseredett harc után elfoglalták az erősen elsáncolt és szívesen védelmezett Clabuczatu állást és erőteljes után-töréssel még egy második ellenséges vonalat. Az ellenség 14 tisztet, köztük egy ezredparancnokot és 647 főnyi legénységet hagyott kezünkön. Ezek után a Predeáltól délre összes zsákmánya 1747 fogolyra, 8 ágyúra és 20 géppuskára emelkedett.

Lipót bajor herceg arcvonalai: Jelentős esemény nem történt.

Olasz harctér. A Karsztan az olaszok tegnap legnagyobb erőfeszítésüket a fensik déli részén levő állásaik ellen irányították. Ezuttal a Janiámó körüli terület volt a harc központja. Ottani árkaikat reggeltől kezdve élénk tűz alatt tartották, amely a gyalogság előnyomulása alkalmával mindannyiszor erősödött. Valamennyi támadás, különösen azonban az utolsó, amelyet még délután 8 órakor kíséreltek meg, az ellenség legsúlyosabb veszteségei mellett vonalaink előtt összeomlott. A csatavonal többi részén a tüzéségi tűz lankadatlan erővel tovább tart.

Délkeleti harctér. Csapatainknál nincs ujság. Höfer, altábornagy.

Berlin, nov. 5.

A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszínterről: Rupprecht trónörökös hadseregportja. A Sommetől északra a tüzéségi tevékenység, amely áttért az Ancretól északra levő arcvonalra, nagy heveséget ért el. Részleges ellenséges támadásokat közvetlenül az Ancretól keletre, Courcolettétől északra és Sailytól északnyugatra visszavertük.

A trónörökös hadseregportja: Miután az utóbbi időben az ellenség több ízben lőtte Reimből champagnei arcvonalunkat, hátrább fekvő és a lakosság által ki nem üritett helységeit, viszonzásul tegnap lőttünk Reims városára. A Maastól keletre helyenként fokozódott a tüzharc.

Keleti harctér: Lipót bajor herceg harcvonalai: Egy jól előkészített kisebb vállalkozásunkkal ugyiszólván veszteség nélkül elfoglaltuk Mosnelki falut. Az ellenség több mint 50 foglyot, több géppuskát és aknavetőt hagyott kezünkön. A helyzet egyébként változatlan.

Balkán harctér: Mackensen vezértábornok hadseregportja: Constanzt és Mangaliát a tenger felől lőtték. Constanztban kárt okoztak. Parti tüzéségünk és repülőink támadása elűzte az ellenséges hajókat.

Macedóniai arcvonal. Nincs ujság. Ludendorf, első főszállás-mester.

Budapest, nov. 6.

(Hivatalos.) Keleti harctér. Károly főherceg lovassági tábornok harcvonalai: Észak-Oláhsországban tegnap is eredménytelenek voltak az oláhok támadásai. A Vöröstorony-szorosától délkeletre tört nyertünk és elfoglaltuk a La-Omul hegyet. A bodzai határhegységben, valamint Békánál és Tölgyesnél tovább folytak a harcok. Kirlibabától keletre a theresienstadti derék 42. számú gyalogezred osztagai és más csapatrészek meglepő előretöréssel hatalmukba kerítették a Dedul-hegyet. Ez alkalommal 100 orosz és 1 aknavetőt szállítottak be.

Lipót bajor herceg vezértábornagy harcvonalai: Nincs különösebb esemény.

Olasz harctér. A tengeremelléken az olaszok támadási tevékenysége jelentékenyen alább hagyott. A gyalogság tömeges harcbevételének megfelelően az utóbbi napok harcaiban szenvedett olasz veszteségek rendkívül súlyosak voltak. Tegnap a tüzéségi tűz Bigliánál, Budllognál és Janienotól nyugatra volt élénkebb. Bigliánál tüzéségünkkel visszavertük az előrenyomuló ellenséges gyalogságot.

Berlin, nov. 6.

A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszínterről: Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadseregportja: A Somme-menti tartós

csatában november ötödike ismét elsőrangú csatnap volt. Az angolok és franciák Below tábornok hadseregének arcvonalai ellen nagy jelentékeny erővel és tüzéségük egész erejének harcbevételével hatalmas rohamot intéztek. Báró Marschal Saimleng és Galiwitz tábornokok parancsnoksága alatt álló csapatai nagy veszteségeket okoztak az ellenségnek. A strassburgi hadtestnek, a szász és bádeni kintingernek e részei berliniek, maióniak, valamint a meiningeni gyalog ezred különösen kitűntették magukat. A szövetség ellensége a Le Sarstól Rouchavesnesig terjedő 20 kilométer széles egész támadási arcvonalon legnagyobb veszteséget szenvedett. St. Rérré, Vaas erdő északi részén a szerzett helyi sikertől eltekintve, semmit sem értek el. A hol egyébiránt az ellenség vonalaiba be tudott nyomulni, onnan azonnal visszavertük. 10 tisztet, 310 főnyi legénységet és más zsákmányt szállítottunk be.

A német trónörökös hadseregportja: A Maastól jobbra, a Harbaumont szakaszon heves tüzéségi és kézigránat harcok voltak.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregportja: Nincs különösebb esemény.

Károly főherceg lovassági tábornok hadseregportja: A tölgyesi szakaszon, valamint az osánci és bodzai szoroson át vezető ut között a harcok a helyzet lényeges változása nélkül tartanak. Predeáltól délnyugatra elfoglalták a La-Omul magaslatot és a Vöröstorony-szorosától délkeletre tovább nyomultunk előre. A szurduki-szoroson át vezető úttól két oldalt visszavertünk román támadásokat. A déli arcvonalon több mint 450 főnyi legénységet fogtunk el.

Balkán harctér: Jelentősebb esemény nem történt. Ludendorf, első főszállás-mester.

Délkeleti harctér. Nincs különösebb esemény. Höfer, altábornagy.

Budapest, nov. 7.

(Hivatalos.) Keleti harctér. Károly főherceg lovassági tábornok arcvonalai: A Vöröstorony-szoros szakaszán az ellenséget átkaroló támadásunkkal elűztük a Spinitől északra levő magaslatokon, amely alkalommal 10 tisztet és 1000 főnyi legénységet hagyott foglyul kezünkben. Campolungtól északnyugatra bevált hegyi dandáraink hat román támadást vert vissza. A Krasznától délre az ellenségtől elragadtunk egy magaslatot.

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonalai: Az osztrák-magyar haderőknél nem volt lényeges esemény.

Olasz harctér. A Wippach-völgyben és a Karsztan tegnap nem került sor nagyobb harcokra. A helyzet változatlan. Az olaszok nyugodtan viselkedtek. A november 1-én napjaiban indított nagyszabású támadás kudarcot vallott.

Délkeleti harctér: Nincs ujság. Höfer, altábornagy.

Berlin, november 7.

A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszínterről: Rupprecht trónörökös hadseregportja: Annár az angoloknak tegnap nyilvánvalóan szándékában volt támadásukat folytatni, mégis gyalogságuk csak Haucourt L. Abbanytól keletre tudta az árkokat elhagyni. Rögtön visszavetésre kényszerítettük. November 5-én az angolok vesztesége halottakban, különösen az ausztráliai hadosztályoknál, igen jelentékeny volt. A franciák is mérsékelt terjedelemben tudták tegnap támadásaikat az elesettektől borított területen megismételni. Les Beoufs és Francourt vidékén este és éjszaka intéztek támadásokat a franciák. Ezeket a támadásokat, a melyek legnagyobb részt már tűzünkben összeomlottak, visszavertük.

Egy német repülőraj éjjeli tömegtámadással felgyújtotta az Örinny nagy lőszertelepet és a hosszantartó hatalmas robbanások még St. Quentinban is érezhetők voltak.

A trónörökös hadseregportja: Reims déli részén álló francia ütőegység bombázták a harcvonalunk mögötti helységeket. A tüzet viszonztuk és megtorlásul lőttük Reims városát. A Maas területén nem volt jelentős esemény.

Keleti harctér. Lipót bajor herceg vezértábornok arcvonalai: Az orosz tüzéség Dünaburg és a Naroc-tó között a szokottnál élénkebb tevékenységet fejtett ki.

Károly főherceg arcvonalai: A bodzai-szoros uttól nyugatra a Siriunál rohammal visszafoglaltunk elvesztett vonalakat. A Campolungszakaszon heves tüzéségi harc volt. A Targuluj völgytől nyugatra a románok az éjszaka folyamán hat sikertelen ellentámadást intéztek. A Vöröstorony-szorosától délkeletre Spini vidékén támadásunk kedvező előrehaladást tett.

Balkán harctér. A helyzet mindkét arcvonalon általában változatlan. Ludendorf, első főszállás-mester.

Városi közgyűlés.

Szilágysomlyó r. t. város képviselő-testülete Donogány János polgármester elnökelete alatt folyó évi november hó 4-én (VIII-ik) rendkívüli közgyűlését tartotta meg.

Jelentősebb határozatai a következők:

Az állam által engedélyezett újabb háborús segélyre a közgyűlés a polgármestert előleg folyósításával bizta meg.

A helydijszedési jogot Nuszbaum Albertnek 1917. évi január hó 1-től 1919-ig terjedő három évre, mint legtöbbet ígérő árverezőnek, évenként 11,200 koronáért bérbeadta.

A községi iparos és kereskedő tanoncsiskola 1915—1916. évi számadását és 1916—1917. évi költségelőirányzatát, — a gazdasági ismétlőiskola 1915—1916. évi számadását, — a községi óvoda 1916—1917. évi költségelőirányzatát elfogadta.

Cseréy Károlynak a városi szálloda bérletének az 1918. december 31-ig való meghosszabbítására tett ajánlatát a mostani feltételek mellett, csekély módosítással elfogadta.

Wollner Albert alkapitány részére 600 korona, — Koza József irodatisztnek évi 400 korona személyi pótlékot, — Lénárdné Bogdán Mária óvónőnek egy év tartamára 360 korona drágasági pótlékot, — Hatfaludy János és Temesváry Mariska napdijsok részére 1917. január 1-től kezdve napi 1—1 korona napidíj pótlékot megszavazott.

Józsa Dániel rendőrtizedes részére pedig 1200 korona végkielégítést szavazott meg.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Használjunk hadisegély-bélyegeket!

— Kitüntetés. Brösztel Lajos margittai róm. kath. esperes-plébános, városunk szülöttét, ő felsége a király a hadikölcsön jegyzések körül szerzett érdemei elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjével tüntette ki, melyet nagy és díszes közönség jelenlétében a napokban nyújtottak át neki.

— Lelkészi vizsga. Csighy Sándor szilágysomlyói ref. segédlelkész a múlt hónap közepén tette le Kolozsváron a lelkészi vizsgát jeles eredménnyel. Gratulálunk az agilis segédlelkésznek.

— Hős katona kitüntetése. A király megparancsolta, hogy az ellenséggel szemben vitéz magatartásáért legfelső dicső elismerése Hegedűs László cs. és kir. 51. gy. ezredbeli tényleges hadnagynak tudtul adassék.

— **Halálozás.** Donogány Jánost, városunk polgármesterét súlyos csapás érte. Édes anyja, öz. Donogány Gergelyné urnő, a kolozsvári társadalmi élet egyik köztisztviselőjében álló és jótékonyaságáról ismert tagja, október hó 31-én Kolozsváron elhunyt. A gyászbeszéd a család a következő gyászjelentést adta ki: „Fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy édes anyánk, a legjobb nagynyanya, testvér és rokon, öz. Donogány Gergelyné, szül. Theodorovits Katalin, a II. oszt. Erzsébet-rend hölgye f. évi október hó 31-én hosszas szenvedés után, az utolsó kenettel ellátva, csendesen meghalt. Hült tetemét f. évi november hó 2-án délután fél 4 órakor fogják a kőtemető halottas kápolnájából a róm. kath. egyház szertartása szerint eltemetni és lelki üdvéért az engedztelő szent mise áldozat november hó 3-án d. e. 9 órakor fog a Plebánia templomban az Egek Urának bemutatni. Nyugodj csendesen drága jó anyánk! Kolozsvár, 1916. évi október hó 31-én. Öz. Dániel Lajosné, sz. Donogány Julia, Donogány Valéria, Donogány Zakariás dr., Donogány János, Donogány Gergely, gyermekei. Öz. Szongott Tivadorné Theodorovits Lila és öz. Abraham Károlyné Theodorovits Róza testvérei. Donogány Zakariásné dr.-né sz. Zimmermann Elza, Donogány Gergelyné, szül. Gassner Agnes menyeci. Dániel Gábor, Dániel Elemér, Dániel György, ifj. Donogány Gergely, Donogány Kató, unokái.”

— **Vallásos este.** Folyó hó 12-én, vasárnap d. u. 6 órakor a ref. egyház tanácstermében vallásos este lesz, amelyen imát mond Csighy Sándor s. lelkész, felolvasást tart Zsigmond Károly ref. lelkész.

— **A József Kir. Herceg Szanatórium-Egyesület szilágyosomlyói Fiókja által november hó 1-én (Miúdenszentek napján) rendezett utcai és temetői perselyes gyűjtés összege 549 korona 58 fillért jövedelmezett a háberuban tüdővészbe esett hős katonáink számára építendő szanatórium alapja javára. Ez összeg a nevezett egyesület budapesti (központi) pénztárába be is küldetett. — A midőn mindazoknak a nemesszöv. adakozóknak, kik e szép összeg összehozásához adományaikkal hozzájárultak, hálás köszönetet nyilvánítok, különösen is megköszönöm Alsó Béláné, ifj. Faragó Sándorné, Kiss Zoltánné, Schlecht Lajosné, Bartha Izike, Bara Agnes, Beniczur Rózsika, Binder Sára, Frankovits Jolán, Fülöp Szidónia, Gálffy Aranka, Handlery Ilona, Jakó Ilona, Kánya Gizella, Krausz Ottilia, Kaufmann Margit, Lipsey Juliska, Mandel Jolán, Marmorstein Ella, Szakács Julia, Tamás Magda és Weisz Etelka urnóknak, illetve urleányoknak szíves hazafias fáradozásait az egyleti perselyek kezelésében. Szilágyosomlyó, 1916. nov. 4. V. Balás Zsigáné, egyleti alelnöknő.**

— **Szarvasmarha árverés elhalasztása.** A november hó 14-ikére Mezőhegyesre kitűzött bika és tehén árverés, az uradalmi jószágok között fellépett száj- és körömfájás betegség miatt bizonytalan időre elhalasztott. (Szilágyvármegyei Gazdasági Egylet.)

— **A fogyasztási adóbeszedési jog bérbeadása a Szilágyosomlyó város és Somlyócséhi községekből alakított beszedési kör területére az 1917. évi január hó 1. napjától 1917. évi december hó végéig terjedő időre, esetleg a felmondás fentartásával az 1918—1919. évekre is hasznosbérbe adatik. Az árverés a m. kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében 1917. évi január hó 14. napján délelőtt 10 órakor fog megtartatni. Kikiáltási ár évenként a borítaladó fejében 9080 K 90 f, a huszfogyasztási adó fejében 1959 K 65 f, összesen 11,040 K 55 fillér. A részletes bérleti feltételek a pénzügyigazgatóságnál és pénzügyőri biztosságoknál a hivatalos órákban megtekinthetők.**

— **A helybeli Vöröskereszt-egylet kórháza január 1-ére a régi gimnázium helyiségébe költözik át, ami által tetemesen megnövekedik befogadó képessége. Az egylet tisztikara Csighy Sándor ref. s. lelkésszel egészült ki, akit a választmány egyhangulag jegyzővé választott.**

— **Felhívás.** Felhívom a város területén tartózkodó mindazon mezőgazdasági érdekből felmentett egyéneket, akiknek felmentése 1916. évi december hó 31-ével, vagy az előtt jár le, hogy felmentésüknek hivatalból leendő meg-hosszabbítása végett felmentési lapjuk magával

hozása mellett november hó 16-án d. e. 8 órakor a katonai ügyosztályban jelentkeznek. Szilágyosomlyó, 1916. november 8. Donogány János, polgármester.

— **Erőtakarmányok árusítása.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter legújabb rendelete szerint a cukorszörp, szárított répaszelet, tengeri csirapogácsa, tengeri csiraliszt, diópogácsa, mákpogácsa, sójabab pogácsa, búkkmagpogácsa, szárított tengeri és burgonyamoslék, malátatörköly, csak is a Korpaközpont utján hozhatók forgalomba a fentírt rendeletben meghatározott árban és a m. kir. gazdasági felügyelőségek által kiállított utalványok alapján. Bővebbet a gazdasági felügyelőségtől lehet megtudni. (Szilágyvármegyei Gazdasági Egylet.)

— **Ujtás a postatakarékpénztári csekkek kifizetése körül.** Az új postai díjszabás következtében nov. elsejétől kezdve a postatakarékpénztári csekkfizetési utalványok kézbesítése és kifizetése körül is fontos ujtás lépett életbe. Az 1000 koronás összegekről szóló csekkfizetési utalványokat a városban és azoknak a vidéki postahivataloknak székhelyein, ahol a postautalványokat házhoz kézbesítik és fizetik ki, ugyanilyen módon, vagyis a címzett lakásán fogják kikészíteni, illetve kifizetni. A kifizetett csekkfizetési utalványok után 10 koronáig 5, ezen felül 10 fillér kifizetési díj jár, amelyel az érdeklő csekkszámla tulajdonosok csekk-számláját a postatakarékpénztár fogja minden egyes kiutaláskor előzetesen megterhelni. A kifizetési díjak lerovása a csekkfizetési utalványok hátlapjára ragasztott postai frankójegyekkel történik. — A hadikölcsönkötvények esedékes kamatszelveinek értékét a postatakarékpénztár a feleknek teljes összegben utalja ki és az előírt kifizetési díjat a posta címzettől utólag szedi be.

— **A lóheremagkészletek zár alá vétele.** A minisztérium rendeletet adott ki, amelyben a lóheremagkészletek zár alá vételéről intézkedik. A zár alá vétel nem akadályozza a birtokost abban, hogy saját készletét gazdaságában vetőmag céljaira felhasználja. Más célra azonban föl nem használhatja és azt másnak, mint a Haditerménynek el nem adhatja. A termelők a zár alatt lévő készletekből közvetlenül a termelőnek vetőmagul egy-egy métermázsát meg nem haladó mennyiséget maximális áron eladhatnak.

— **A takarmány árának újabb szabályozása.** A kormány rendeletet adott ki a korpa és a takarmányozási célokra szolgáló egyéb ipari termékek és hulladékok forgalomba hozásának szabályozásáról. A rendelet a takarmányra új maximális árakat állapított meg, amelyek a következők: melasz 25-50, szárított répaszelet 30-50, tengericsira-pogácsa 40-50, tengericsira-liszt 38-50, diópogácsa 36-50, mákpogácsa 32-50, sesampogácsa, 38-50, sójabab-pogácsa 40-50, búkkmagpogácsa 20-50, szeszgyári szárított tengerimoslék 32-50, szeszgyári szárított tengerimoslék 32-50, szeszgyári szárított burgonyamoslék 19-50, szesz- és élesztőgyári malátatörköly 24-50 korona métermázsánként.

— **A „Darwin.”** Dr. Fülöp Zsigmond népszerű természettudományi folyóiratának nov. 1-iki száma a következő érdekes és változatos tartalommal jelent meg: Günther Zsigmond: Háború és a földrajz. Győry Lajos. Az állati ösztön. Dr. Gáspár Lajos. Az opium és mirfin mint gyógyszer. Hanser Miklós. A bölcsék köve. Benke Albert. Újabb kutatások a kőszén vegytanáról. Különböző. Száz éves a hallgatócsó. A halak uszódóhágya. Gázgyűrű a föld körül. A szerencse és véletlen a tudományos kutatásban. Egy papagály lélektana. stb. A kitűnő folyóirat előfizetési ára fél évre 5 K. Mutatvány-számot küld a kiadóhivatal, Budapest, Andrassy-ut 60.

— **A „Vasárnapi Ujság”** november 5-iki száma folytatja érdekes képeinek közlését a románok Erdélyből való kiűzéséből, ezenkívül az olasz harctér legutóbbi harcáról is ad számos szép képet. Az itthoni aktualitások közül Molnár Ferenc új barabja vigszínházi előadásának képei. Szépirodalmi olvasmányok: Havas Aliz regényének befejezése, Pantoppidan hirneves dán regényírő regénye, Szöllösi Zsigmond tárcája, oik Pál apostol Szalonikiben való tartózkodásáról. Egyéb közlemények: Bölcke kapitány képe

s a rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyed évre 5 K. Világkrónika“-val együtt 6 korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4.) Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— **Az Apollo mozgószínházban szombaton és vasárnap** Kiss József nagyhatású Simon Juditja kerül előadásra, mely Budapesten óriási siker mellett a tavaszi szezonban egy teljes hónapig volt egyfolytában műsoron. Felhívjuk rá a mozilátogató közönség figyelmét. Jegyek előre is válthatók ezen előadásra.

Legujabb!

Budapest, nov. 8.

(Hivatalos.) Keleti harctér. Károly főherceg lovassági tábornok hadsereg harcvonala: A Szurdok-szorostól délre és délkeletre a románok támadásait visszavertük. Spinénél és Predeáltól délnyugatra az ellenséget tovább szorítottuk vissza. A Bodza-országot mindkét oldalon ismét korábbi állásaink birtokában vagyunk. Tölgyestől északnyugatra az oroszok némi tért nyertek. Tartarovnál egy osztrák-magyar repülő légi harcban lelőtt egy orosz kétfedelűt.

Lipót bajor herceg vezértábornagy arovnala: Nincs semmi újság.

Olasz harctér. Görz vidékén a nyugalom tovább tart.

Délkeleti harctér. Lényeges esemény nem történt. Höfer, altábornagy.

Szilágyvármegye alispánjától.

14,086—1916. kig. szám.

Pályázati hirdetmény.

Szilágyvármegye központi közigazgatásánál megüresedett egy **könyomdász** és egy **hivatalszolgai** állásra pályázatot nyitok, azzal a megjegyzéssel, hogy abban az esetben, ha az 1873. évi II. t.-c. alapján igényjogosultsággal bíró pályázó nem jelentkeznek, más pályázót ezekre az állásokra csak ideiglenesen lehet felfogadni s a háborút követő leszerelés után az ideiglenesen felfogadott könyomdász és hivatalszolga el fog bocsáttatni.

Az altiszti létszámban tartozó könyomdász állásnak javadalmazása évi 1000 korona fizetésből öt évenként 100—100 koronával 1300 koronáig emelkedhet és évi 240 korona lakáspénzből, — a hivatalszolgai állás javadalmazása pedig évi 600 korona fizetésből, mely öt évenként 100—100 koronával 900 koronáig emelkedhet, 240 korona lakáspénzből és egyenruhából áll.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy erkölcsi magaviseletüket, egészségi állapotukat, képzettségüket, eddigi alkalmaztatásukat, — a könyomdász állásra pályázók pedig ezeken felül a könyomdai kezelésben való gyakorlottságukat igazoló okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényeiket **1916. évi december hó 12-ik napjáig** adják be és pedig azok a pályázók, kik már valamely törvényhatóság szolgálatában állnak, az illető törvényhatóság első tisztviselőjével, — más közhivatali kötelekben levők hivatalfőnöküknél, — katonai szolgálatban állók előljáró parancsnokságuknál, — közszolgálatban nem állók a lakhelyük szerinti törvényhatóság első tisztviselőjénél. Zilah, 1916. november 6.

Török István,
alispán.

— A magyar intelligencia lapja. A magyar kulturintelligencia napilapja a Világ, mely a modern ujságírás minden kitűnő eszközével harcol a felvilágosodásért, az emberi egyenlőségért, az új eljövendő Magyarorszáért. Szerkesztésében és tartalmában egyaránt a legköllyebb és legjobb fővárosi napilap, melynek munkatársai egytől egyig a modern magyar irodalom, tudományos és politikai élet kiválóságaiól szerveződtek. Purjesz Lajos főszerkesztő mellett állandó cikkezői a Világnak: Ady Endre, Ambrus Zoltán, Balkányi Béla, Bernát Ottó, Eduárd Bernstein, Bíró Lajos, Csizmadia Sándor, Dániel Arnold, Gerő Ödön, Ignotus, Jászi Oszkár, Kadosa Marcell, Kémeri Sándor, Rácz Gyula, Szász Zoltán, Szabó Endre, Szende Pál, Dutka Akos, Juhász Gyula, Singer Lilli, Dénes Zsófia. — A belső munkatársak névsorában a modera ujságíró és írógárda legkitűnőbb írói szerepelnek: Barta Lajos, Bálint Lajos, Bede Jób, Bölöni György, Cserna Andor, Décsi Imre, Jancsó Károly, Kármán Aladár, Kosztolányi Dezső, Magyar Lajos, Mérő Gyula, Miklós Jenő, Nagy Andor, Pásztor Mihály, Pilisi Lajos, Pogány Béla, Relle Pál, Sas László, Szabó Károly, Verner Gyula, Abonyi István, Abos Tivadar, Bizony László, Domány Gyula, Karáz Imre. Ehez járul a Világ nagyszerűen szervezett külföldi tudósító gárdája. Ez a névsor legjobb

bizonyosága, hogy a Világ a legjobb és legértelmesebb napilap. Előfizetési ára: egy évre 32 K, fél évre 16 K, negyedévre 8 K, egy óra 2-80 K. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, Andrásy-ut 74.

Harminchatodik évfolyam.

Kormos Alfréd lapja:

MAGYAR KERESKEDŐK LAPJA

„Vállalkozók és Iparosok Lapja” melléklettel. Magyarország e legrégibb kereskedelmi szakkiadványa immár harminchatodik évfolyamába lépett. A „Magyar Kereskedők Lapja” hetenkint 3-4 ivnyi terjedelemben jelenik meg. A „Magyar Kereskedők Lapja” üzleti tudósításai elsőrendű forrásból valók és a legújabb kereskedelmi hírekről főleg a „Magyar Kereskedők Lapja” útján lehet értesülni. A „Magyar Kereskedők Lapja” előfizetési ára rendes mellékleteivel együtt egész évre 20 K, félévre 10 K, negyedévre 6 K. Előfizetések a kiadóhivatalba: Budapest, V., Sas-utca 13. szám alá intézendők.

Kiadó bolthelyiség.

A szilágysomlyói református egyház a Wesselényi-téren levő

3 bolthelyiségét

jutányos áron, rövid időre is, bérbe adja. Értekezhetni a lelkeszi hivatalban.

Az egyház elnöksége.

Vezérképviselőt

(főnököt) az egész megyére felállítandó kötvénykiállító vezérügynökséghez keres az Országos Elemi kár és Életbiztosító r.-t. a. a. Budapest, VIII., Népszínház-utca 22. szám.

BÖLÖNI SÁNDOR KÖNYVNYOMDÁJA SZILÁGYSOMLYÓN.

Ajánlja a mai kor kívánalmainak megfelelő betűkészlettel, díszítésekkel és villanyerőre berendezett GYORSSAJTÓVAL ellátott KÖNYVNYOMDÁJÁT mindenféle nyomdai munkák gyors, csinos és hibátlan elkészítésére.

A legjutányosabb árban és legrövidebb idő alatt készít:

TUDOMÁNYOS ÉS SZÉPIRODALMI KÖNYVEKET, FOLYÓIRATOKAT, KÖRLEVELEKET, SZÁMLÁKAT, ÁRJEGYZÉKEKET, FALRAGASZOKAT,

BÁLI ÉS LAODALMI MEGHÍVÓKAT, ELJEGYZÉSI KÁRTVÁKAT, LEVÉLPAPIROKRA és BORITÉKOKRA CIMEKET, NÉVJEGYEKET, stb.

KOCKÁS ÉS SIMA LEVÉLPAPIROK,

boritékek és mindennemű nyomtatványokhoz nagyválasztéku papirraktár.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettnek.

UGYANITT MEGRENDELHETŐ A

„SZILÁGYSOMLYÓ”
HETILAP.